

Сәнгерү ялавә

1944 ىулхи майын 5-мөшөнчен пе тухать

Муркаш район хасаче

52 (7692) №

*

Юн кун, 2009 ىулхи июлөн (ута) 1-мөш

*

Хаке ирекле

Çершыв хүттөлевчисем ўсеңсө

Республикар «Зарницапа» «Орленок» вайиисем – Малиновка варманенче

«Симес ёс чи» маршручесемп

Репортаж

Утә хатэрлесси кал-кал пыраты

Чөр ёсченешен чи ответлә тапхар пыраты: ыранхи кунпа пурнанкан хрестен паян иртен пусласа мән сәм тәттәмченех выльяк апаеч янтатлы. Тәрәшаканән телейне ҹанталакә тә пысак пахаләхлә апат хатэрлеме май параты.

...«Свобода» хүсаләхән Кашмашри трактор паркне Николай Максимов ирлесех ҹитсе тракторне тәрәслесе ёспеттерсе яч. «Уяр ҹанталакән кашни минуче хаклә, ёссеңе ыранна хаврас марччә, ирхи сүлхәнла ылтарах ҹулса хурасчә», – тесе косилка ҹакнә тракторне ҹамрәк механизатор вырантан хүскатр. Коля нумай ҹул ўсекен күрәкен пүссине ҹитнә ҹөре тепер ҹулла Саша Матвеевән тракторе ёче ваксани күрәнчә. «Мәнхә, паян кү хире вәспемеллех», – мәлтләтре шүхаш.

Сүрхүй-хир ёссеңе әнәсәлә вәслене «Свобода» ял хүсаләх производство кооперативе 1-мөш уй-хир бригадинче паян механизацилене бригада «симес ёс чи» ирттерет. Ҫулакансем хысәнән типнә утана Илья Николаев, Илья Васильев, Герман Алжиров, Андрей Чиновников пресс-подборщикемп рулона пустарса пырассә. Ирхи сывлам типсен пусланаты тә утә пустарас ёс, қасхине сывлам ўйичене шәпламнаст. Владимир Льев механизатор тиенә рулонти утана Геннадий Быков, Сергей Алжиров, Руслан Толикин, Михаил Ишаков, Николай Харитонов, Евгений Якимов, Виталий Степа-

нов водительсем ҹамрәсах Кашмашри ёне фермине ятарлә храницын турттарассә.

– Эпә ҹамрәк-ха та, анчах аслисен-

чен юлса пит хөретес килмест, – ҹамрәлән калацать Руслан Толикин (сән ўкерчәк). Қаҫал пәрремеш ҹур акире тәрәшса вай хунә ҹамрәк водитель «симес ёс чи» тә алә усма шутла-

мась. Ёнерхи күн тәлне валь 30,5 тонна на типе утана хиртен илсе көртнеччә тә ёнт. Опытләрах ёшешсөн Сергей Алжирова Михаил Ишакован ҹатартәвсем вара хальләхе Русланнинчен 2-3 тонна ёс чумайрах.

Ҫак вахатра уй хөрнлө прицеппа рулонлә утә тиенә автомашина ҹывхарни күрәнчә. Ун хысән татах төпри. Хир варринче вара погрузчик ёслет. Весенчен инчех тә мар рулонлә пресс-подоборщикем чупассә...

– Кашних хайд ёсне алә тупанә ҹинчи пек пәлнәрен паха вахат үсәсәр иртмest. Ёс условийесемп килешүллән утә хатэрлессипе «Свобода» хүсаләхра пәтәмешле ёссым кал-кал пырассә, – терә хиртен утә турттарса күнлә автомобашинә тараса ҹинчесе Елена Алексеевна Быкова весовница кашни водителен ёссе тәллән паллаштарса.

...Хөвел анчә. Хирти ёс шаве ләпәнчә. Черетлә пәтәмләтү тә хатэр. «Свобода» хүсаләхра утә хатэрлес ёс ҹөртме уйяхән 23-мөшәнч пүсланчә. Малтанах 2-мөш уй-хир бригадинчи Малти Хәртнәран 4 тонна паха утә фермәна ҹитр. Халә 4-мөш күн ёнтә утә янтәласси 1-мөш уй-хир бригадинче пыраты. Механизацилене бригадан тәрәшүләхене ҹак тапхарта «Свобода» хүсаләх 234 тонна утә хатэрләмә тә ёлкәрч. Ёссым малалла пырассә.

Анатолий БЕЛОВ.

Автор сән ўкерчәк.

Ял тәрәхен администрацийен тивәсесем

Ҫерпе пәлсе усә курмалла

Халыхи вахатра ҫерпе хаш-пәр ҫерте ўркесене пәхән-масар усә күрнә е пачах та усә курман тәсләхсөн та курма пулать. Ҫакан тәрәслесе тәрәссишән вырәнсөн че камсем явлапт.

Н. ВАСИЛЬЕВ.

– РФ Конституцийе, 131-мөш № Федераллә Саккунна, Ҫер Кодексе килешүллән муниципаллә ҫөрсөн тәрәслөвөн положенийесене кашни ял тәрәхенчех ўшаннә. Муниципаллә тәрәслөвөн должносри ҹынны – ял тәрәхен пүсләх. Тәрәслөв инспекторен (ял тәрәхен пүсләх) тивәсә шапах ёнтә хайсан территориийесене ҫерсемпе епле усә күрнине

тәрәслесе тәрасси пулса тәрать.

Муниципаллә ҫөрсөн тәрәслөвөн тәп форми валь – планна пәхса хунә тата планна пәхман тәрәслөвсөн ирттересси. Тәрәслөв итогесемпе муниципаллә инспектор акт ҹырма тивәс, унта тәрәслөвсө хүтшәнисем пурте алә пусацсә.

Уполномоченый орган депутатен ял тәрәхенчи Пухәнне отчетлә пулса тәрать.

Л. ТАРАСОВА,

район администрацийен ўркелүпө кадрсен, право енепе тивәстөрессин тата вырәнти самоуправлени органесемпе ёслекен пайен пүсләх.

Муркаш район хасаче

52 (7692) №

*

Юн кун, 2009 ىулхи июлөн (ута) 1-мөш

*

Хаке ирекле

Экономика

Пысак сөт: әсталла валь юхе?

Районта сөт пүстарассипе тата пана сөтшөн укәтенек илессипе ҹиөвәч лару-тәрүр пулнәран тәл пултамар та эпир район администрацийен ял хүсаләх пайен төн специалист-эксперчөне Татьяна Александровна АЛЕКСЕЕВАПА.

– Татьяна Александровна, района пурнанаксемп пирен тәрәхри пәрлешүллә хүсаләхсем сөтө вырнастараасе?

– Халәхран тата хүсаләхсөн сөт пухассипе паян «Моргаушский» сөт завоче тата «Вита» чикәллә явапләхлә общество ёслессө. Весенче сөт хаке 6,5 – 5 тенкә. Кунпа пәрлек «Герой» хүсаләх күнсерен 2 тонна ытла сөт Шупашкарти сөт-су заводне, Ильич яч. хис., Суворов яч. хис., «Ударник» хүсаләхсем талләксерен 10 тонна ытла Етәрнери сөт заводне лесеңсө, «Ударник» хүсаләх тата пер тоннана яхән Шупашкарти хайд магазине урлә сутать.

– Хүсаләхсөнчи ватам сәвәм паян еplerex?

– Қаҫалхи июнән 26-мөш тәлне хүсаләхсем иртнә ىулхи сөвәхәттәнчен 0,5 кг ытларах сөт сәвәссө. Чи пысак сәвәм «Передовик» хүсаләхра: 16, 9 кг. Суворов яч. хис., Ленин яч. хис., Чкалов яч. хис., Ильич яч. хис. хүсаләхсөнче төтам сәвәм пәтәр пәтә яхән.

– Сөвәхәттәр сөт пүстарассипе ыйтту тухса тәнине епле ӓлләттарлар?

– Кунта тирпейлекен предприятисем вахатра укә түләмненна ура хума пүсләрә. Шапах ҹак ытупа паян 15 сехетре район администрацийенче сөт пүстараксемп тата ҹак продукта тирпейлекенсемпе анлә канашлу иртмелле. Қая хәвармаса татса памалли ытусем, паллах, пур.

А. БЕЛОВ калаң.

Йыхрав

Ял хүсаләх, вәрентү, культура ыйтәвәсемп

Депутатсен районти Пухәвән председателен йышаннәвепе депутатсен районти Пухәвән черетлә 33-мөш ларавне қаҫалхи июнән 7-мөшәнчे район администрацийен ларусен заләнче 9 сехетре пухма йышаннә.

Ларура пәхса тухма сөт күн йөркүнне сөннө:

1. «Районта ял хүсаләхне аталантармалли тата ял хүсаләх продукцине, чөр таварпа апат-сүмәсө вырнастармалли рыноксөнне йөркене көртмелли 2008–2012 ىулсенчи программа» мәнле пурнәсласа пыни синчен.

2. «Районта 2007–2010 ىулсенче вәрентү ёсне аталантараси» районти тәллөвлө программәнә мәнле пурнәсласа пыни синчен.

3. «Муркаш районен культура: 2006–2010 ىулсем» районти тәллөвлө программәнә мәнле пурнәсласа пыни синчен.

4. Депутатсен районти Пухәвән 2008 ىулхи декабрён 12-мөшәнчи 30/2 № «Муркаш районен 2009 ىулхи бюджетчө синчен» йышаннәвне улшәнүсем көртесси синчен.

Тәрәслөв пәтәмләтөвө

Эмелсем ҹитмессө

Юлашки вахатри пирен тәрәслөвө ЧР Сывлыха сыйлас ёс тата социаллә аталану министерствин «Фармация» предприятии филиален Муркашри 13-мөш номерлә аптеки лекрә. Ҫака палләрч. «Эмел хатэрәсем ҹинчен» федераллә сак-кунан 32 статийн 8-мөш пайне тата 4-мөш пунктан «в» үйрәмне пәсс аптекара эмел хатэрәсөн минималлә ассортименчө ҹителек. Ассортимента вара ЧР Сывлыха сыйлас ёс тата социаллә аталану министерствин 2005 ىулхи апрелен 29-мөшәнчи приказәп ҹирәплөтнә. Ҫапла вара тәрәслөв күнчөнү кунта дропидол, клоназепам, тианептин, зопиклон, рабепразол, финастрид пулман.

Асанны ҹитменләхсем лицензи ыттынине сөмсөррән пәнни пулнәран прокуратура ку ёсе ЧР Арбитраж судне тәрәтре.

В. ЗАХАРОВ, район прокурорен аслә пулашакан.

Муркашсем валли

Автомобиль туянас теместәр-и?

Туянама кәмәл пулсан вара пәр шүхашласа тәмасарах «Автопробег» ятпа ирттерекен консультацип презентаци кунне хүтшәнма сөннетпә. Ана Рафсей Перекет банкен Муркаш уйрәм «Чебоксары-Лада» үсә акционер обществине тата «Росгосстрах» страховани компанийнә пәрле ирттерессө. Вәл қаҫалхи июнән 3-мөшәнче Муркашри «Сывлых» физкультурәп спорт комплексе үмәнчесе пулать. Адресе: Муркаш, Мир урамы, 8.

Унта хүтшәнанисене ҹав күн тест-драйвсем көтөссө, вәсем автомобильсем туянассипе, Рафсей Перекет банкәп «Росгосстрах» страховани компанийнә программипе килешүллә автокредитта тивәстөрмәлли условисимп тулли консультаципен имле пултараасе. Кунпа пәрлекх унта хүтшәнанисем валли парнесен выялтараасе.

Ку акци пирки тәпләнрех информации (85341) 63-3-46 телефонпа имле пулать.